

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Concilia Galliæ Narbonensis

Baluze, Etienne

Parisiis, 1668

Narbonense. 1374.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14646

CONCILIUM NARBONENSE
 Habitum anno MCCCLXXIV.

Littera Petri Archiepiscopi Narbonensis ad Arnaldum Episcopum Alectensem, suffraganeum suum, quibus eum invitatur ad Concilium in Narbonensi Ecclesia celebrandum die xv. mensis Aprilis anno Domini MCCCLXXIV.

PETRUS miseratione divina sanctæ primæ sedis Narbonensis Archiepiscopus & Primas venerabili fratri A. eadem gratia Electensi Episcopo suffraganeo nostro, vel ejus Vicarijs generalibus in ipsius absentia, salutem & sinceram in Domino caritatem. Inter assiduas curas & sollicitudines quæ ministerio nostro incumbunt, de salubri statu Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum piorum locorum nostrarum civitatis, diocesis, ac provinciae, necnon & gregis dominici nobis commissi sollicitè cogitare nos convenit, ut in ipsis vigeat tranquillæ beatitudinis quietis, pacisque, salutis, & libertatis gratia nutriatur, & quæ in ejusdem non absque dispendio ministrorum & cultus detrimento divini servare novimus, per appositionem congrui moderaminis in

melius reformemus, & tandem officij nostri debitum in actibus dirigendis veritatem imitantes, lucem amantes, libenter evitare nodosæ ambiguitatis volucrum anhelamus, illámque semper in nostris ordinationibus servare cautelam intendimus, ut de ipsis proveniat commodum, adeo quòd alijs non immineat detrimentum. Cùm igitur pro observatione sacrorum canonum, corrigendis excessibus, & reformatione vitæ & morum Cleri & populi, ac quibusdam alijs arduis negotijs civitatem, diocesim, & provinciam nostras, necnon & libertatem ecclesiasticam tangentibus, super quibus ad debitam provisionem unâ vobiscum & alijs suffraganeis nostris intendimus concedente Altissimo interponere sollicitudinis nostræ partes, præsertim cùm tangatur communiter status Ecclesiarum & monasteriorum aliorúmque piorum locorum nostrarum civitatis, diocesis, ac provinciæ prædictarum, provinciale Concilium ordinavimus & determinavimus convocandum, videlicet die xv. mensis Aprilis proximè futuri, apud civitatem nostram, & in Ecclesia sancta nostra metropolitana, scientes quòd super hoc sumus per sanctissimum in Christo patrem ac dominum nostrum Summum Pontificem Dominum Gre

gorium Papam XI. per suas apostolicas & patentes literas exhortati, immo ab eodem mandatum habuimus speciale & expressum. Eapropter vos tenore præsentium monemus & etiam exhortamur ut unà nobiscum die & loco prædictis in dicto provinciali Concilio Deo prævio celebrando, ad quod præfatos diem & locum cum diebus sequentibus quos ad hoc continuare vel prorogare contingerit, vobis præcisè & peremptoriè assignamus, personaliter comparere curetis, vósque ad id præsentium tenore citamus. Mandantes vobis insuper quatinus interim citetis & peremptoriè auctoritate nostra, & tempore congruo, omnes & singulos Abbates, Præpositos, Decanos, Archidiaconos, Archipresbyteros, & Priores Ecclesiarum regularium & secularium, ac etiam administratores, procuratores, & negotiorum gestores aliorum piorum locorum, necnon alias personas ecclesiasticas regulares & seculares, cujuscunque status, ordinis, religionis, & conditionis existant, qui debent & consueverunt in Concilijs interesse de usu, consuetudine, vel de jure, ut personaliter, Capitula verò & Collegia & Conventus vestrarum civitatis & diocesis per procuratores, syndicos, seu œconomos idoneos ad hoc legitimè &

specialiter constitutos cum sufficienti & speciali mandato, in ipso provinciali Concilio compareant dicta die, inibi continue moraturi, donec ea quæ in dicto Concilio tractanda fuerint, ad honorem Dei, provisionem Ecclesiarum & monasteriorum, profectum animarum, & utilitatem subditorum provinciæ antedictæ, per dicti Concilij providentiam finem debitum sortiantur. Et ne ipsi seu alij quicunque, quos præsens tangit seu tangere potest negotium, ignorantiam quovis modo valeant prætere de præmissis, præsentibus nostris litteras, seu earum transumptum in forma publica conscriptum, in vestra Ecclesia, & alibi, ubi expediens vobis videbitur, interim sæpius & frequenter publicare & denuntiare curetis. Præcipientes vobis ulterius & auctoritate apostolica nobis in hac parte commissa ut antedictum Concilium, synodum vestram loco & tempore debitis & honestis celebretis ad honorem Dei & Ecclesiæ suæ sanctæ, in qua de agendis in dicto Concilio, super corrigendis excessibus, supplendis defectibus, ac utilitatibus ecclesiasticis promovendis, & alijs necessarijs, prout expediens vobis visum fuerit, deliberare & tractare debitè valeatis. Ut autem superfluitatum & pomparum inanium jactantiam

tiam præcludamus, vobis tenore præsentium inhibemus, sub virtute sanctæ obedientiæ injungentes, ne ultra decem equitaturas & duos faumerios sive gerulos pro vobis & vestra familia adducatis, cum ad dictum provinciale Concilium venietis; Abbatibus vestræ diocesis injungentes ex parte sedis apostolicæ atque nostra quòd ultra quinque equitaturas ad plus & unum faumerium seu gerulum secum adducere non præsumant; ceteri verò qui venire tenentur, cum paucis & moderatis expensis veniant; si vos & Abbates prædicti & etiam alij reprehensionis nostræ aculeos de inobedientia volueritis evitare. Reddentes præsentis litteras portitori præsentium sigillo vestro impendenti sigillatas in signum receptionis earum. De omnibus verò & singulis præsentationibus, publicationibus, atque citationibus, quas fieri facietis, volumus quòd faciatis recipi, & ex causa, unum vel plura publica instrumenta. Datum sub sigillo nostro impendenti & signeto in castro nostro de Montillis die prima mensis Februarij, anno nativitatis Christi M CCC LXX. quarto.

Eodem modo scriptum est P. Episcopo Elnensi & ceteris suffraganeis.

In eundem modum scriptum est Capitulo Ec-

clesiæ Narbonensis, Capitulo Ecclesiæ Magalonenfis, Capitulo Ecclesiæ Elnensis, Capitulo Ecclesiæ Nemaufensis, Capitulo Ecclesiæ Carcassonensis, Archipresbyteris & Rectoribus ac hospitalibus pauperum civitatis & diocesis Narbonensis, & exemptis provincie Narbonensis.

CANONES SIVE STATUTA
Concilij Narbonensis.

IN nomine sanctæ & individuæ Trinitatis Patris & Filij & Spiritus sancti Amen. Constitutiones provinciales editæ in Concilio provinciali celebrato per Reverendissimum in Christo patrem & Dominum Dominum Petrum miseracione divina sanctæ primæ sedis Narbonensis Archiepiscopum & Primate[m], cum suis suffraganeis, suoque Narbonensi & aliarum Ecclesiarum cathedralium Capitulis, Abbatibus, Collegiis, & aliis personis ecclesiasticis, præsentibus etiam exemptis totius provincie vocatis & legitimè citatis secundum bullas apostolicas, pro infrà, aut eorum procuratoribus legitimis, die xv. mensis Aprilis, cum x. diebus sequentibus & continuis, anno Domini M CCC LXXIV. Indictione decima, pontificatus sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri Domini Gregorij divina providentia Papæ XI. anno

quarto, in Ecclesia sancta sua Narbonensi.

COPIA PRIMÆ BVLLÆ SVPER
Concilio provinciali celebrando.

REGORIUS Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Archiepiscopo Narbonensi salutem & apostolicam benedictionem. Licet pro observatione sacrorum canonum, corrigendis excessibus, & reformatione morum, præsertim Cleri, sit à sanctis patribus institutum quòd Metropolitanus cum suis suffraganeis non omittant provincialia Concilia celebrare; quia tamen celebratio hujusmodi ferè ubique terrarum, quod dolenter referimus, longis temporibus est negligenter omissa, propter quod idem Clerus ab honestate sui primævi status non modicum excidit, multipliciterque in devium declinavit, nos de opportuna reformatione illius cogitantes, non videmus quòd hujusmodi reformatio possit citius & efficacius fieri quàm per novas celebrationes Conciliorum provincialium prædictorum, ut super observatione antiquorum institutorum, novisque casibus in Clero sæpius evenientibus manifestis, in eisdem Conciliis opportuna remedia præbeantur. Ideoque fraternitati tuæ per apo-

stolica scripta mandamus quatinus provin-
 ciale Concilium tuæ provinciæ, in quo
 convenient tecum suffraganei tui & alij
 Ecclesiarum & monasteriorum Prælati di-
 ctæ provinciæ ad id soliti convocari, infra
 sex mensium spatium post præsentatio-
 nem præsentium tibi seu publicè apud
 Ecclesiam tuam factam studeas in ipsa Ec-
 clesia tua vel alibi infra dictam provin-
 ciam celebrare, ubi per te ac eosdem suf-
 fraganeos de iis quæ erunt ad laudem Dei
 ac pro reformatione vitæ & morum Clerici
 & populi necnon pro necessitatibus &
 commodis Ecclesiarum aliorumque pro-
 priorum locorum provida examinatione tra-
 ctetur & etiam statuatur, prout tu & iidem
 suffraganei videritis expedire, ad apo-
 stolicam sedem pro ejus auctoritate ac fa-
 voribus, ubi opportunum fuerit, recursum.
 Et ut dicti suffraganei venientes ad hujus-
 modi Concilium de agendis in eo sint ple-
 nius informati, volumus quòd eis mandemus
 ex parte nostra quòd ante ipsum Concilium
 studeant suas synodos celebrare, in eis si-
 per corrigendis excessibus, supplendis de-
 fectibus, ac promovendis utilitatibus ec-
 clesiasticis plenius tractaturi. Secutum
 verò annis hujusmodi Concilium convo-
 ces & celebres, prout in sacris canonibus
 est statutum. Nobis de convocazione &

celebratione huiusmodi, cum eas feceris, ut sciamus si huiusmodi mandato nostro parueris, rescripturus. Datum Avinioni ii. Kal. Iulij, pontificatus nostri anno tertio.

*COPIA SECUNDÆ BVLLÆ, VT VENIRE
compellantur exempti ad Concilium
provinciale.*

GREGORIUS Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Archiepiscopo Narbonensi salutem & apostolicam benedictionem. Dudum tibi scripsisse recolimus ut pro observatione sacrorum canonum & moribus reformandis provinciale Concilium tuæ provinciæ celebrare deberes. Attendentes itaque statui dictæ provinciæ expedire ut ad dictum Concilium etiam exempti ipsius convocentur, fraternitati tuæ convocandi auctoritate nostra ad dictum Concilium, hac vice duntaxat, omnes & singulos Prælatos exemptos Ecclesiarum & monasteriorum omnium eiusdem provinciæ, cujuscunque dignitatis, status, & ordinis existant, dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & Prælati aliis Cisterciensis & Carthusiensis ordinum duntaxat exceptis, contradictores quoque auctoritate prædicta appellatione postposita compescendi, non.

obstantibus exemptionibus & quibuslibet aliis privilegiis & litteris apostolicis ac statutis & consuetudinibus monasteriorum & aliorum ordinum quorumcunque contrariis juramento, confirmatione, apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis, etiamsi de eis eorumque totis tenoribus plena & expressa esset in presentibus mentio facienda, aut si eisdem Prelatis vel alicui seu aliquibus ipsorum à se de apostolica sit indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari, seu extra vel ultra certa loca ad Concilia huiusmodi evocari non possint, per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam de indulto huiusmodi mentionem, plenam & liberam concedimus tenore presentium facultatem. Datum Avinioni xvi. Kal. Ianuarij, pontificatus nostri anno tertio.

*C O P I A B V L L Æ T E R T I Æ, Q U O D
exempti etiam ordinis Cisterciensis ad Concilium nostrum provinciale venire compellantur.*

GREGORIUS Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Petro Archiepiscopo Narbonensi salutem & apostolicam benedictionem. Cùm tu una cum venerabilibus fratribus nostris tui

suffraganeis ac aliis Prælati & personis ecclesiasticis tuarum civitatis, diocesis, & provinciæ Narbonensis, tibi & eisdem suffraganeis subjectis, Concilium provinciale de speciali mandato nostro, prout jam incepisti, debeas celebrare, & in huiusmodi Concilio de utilitate & bono communi exemptorum, sicut de aliis, tractare debeat & etiam ordinare; nos de circumspectione tua plurimum in Domino confidentes, convocandi ad huiusmodi Concilium quoscunque Prælatos & alias personas ecclesiasticas seculares & regulares, etiam Cisterciensis ordinis, exemptas, civitatis & diocesis ac provinciæ prædictarum, ipsosque ad veniendum ad Concilium ipsum per censuram ecclesiasticam compellendi, exemptionibus, privilegiis, ac litteris apostolicis ipsis aut eorum locis sive ordinibus à sede apostolica vel aliàs qualitercunque concessis, etiamsi de ipsis & totis eorum tenoribus esset præsentibus specialis & expressa mentio facienda, & aliis contrariis non obstantibus quibuscunque, fraternitati tuæ auctoritate apostolica plenam & liberam tenore præsentium concedimus facultatem. Per hoc autem ipsis Prælati & aliis personis exemptis, eorum exemptionibus & privilegiis, nullum aliàs volumus præiudicium gene-

rari. Datum Sallonij Arelatensis diocesis
xv. Kal. Iulij, pontificatus nostri anno
quarto.

*COPIA LITERÆ CLAUSÆ MISSE
per Dominum nostrum Papam super Con-
cilio provinciali, quòd exempti omnino ve-
nire teneantur & etiam interesse.*

VENERABILI fratri nostro Petro
Archiepiscopo Narbonensi GREG-
GORIUS &c. Venerabilis frater, vidi-
mus &c. Quantum autem ad congre-
gandum provinciale Concilium, de quo
tuis in scriptionibus subjungebas, placet
nobis & quòd ad illud exempti quicumque
de dicta tua provincia venire & interesse
debeant, legitimo impedimento cessante.
super quo tibi fieri iussimus literas op-
portunas. Quævis tuæ fraternitatis bene-
placita semper nobis notificans confiden-
ter. Datum Avinioni die xvi. Decembris.

*SEQUITUR PROOEMIUM SUPER
constitutionibus sequentibus.*

INTER cunctas sollicitudines quæ in-
sident cordi nostro, pastorale offi-
cium nos astringit ut super gregem do-
minicum superna dispositione specialiter
nobis commissum, illam quæ ars est ar-
tium habeamus præcipuam, videlicet cu-

ram & regimen animarum, ne illum lupus rapax, serpens antiquus, humani generis inimicus invadat, ejusque sanguis, quod absit, de nostris manibus exquiratur. Quantum enim nobis ex alto permittitur debemus virtutes inserere, pacem querere, scandala evitare, jurgiorum materiam amputare, juraque illibata servare, & intelligere super egenum & pauperem, quia oblivio eorum non erit, & patientia pauperum non peribit in finem. Voluntarios siquidem labores amplectimur, curis sollicitamur continuis, & assidua meditatione pensamus ut juxta creditæ nobis dispensationis officium, subditorum commodis, in quorum prosperitate utique lætamur, jugi, quantum est nobis possibile, sollicitudinis studio intendamus, ut in extremo & tremendo examine ante tribunal æterni judicis Iesu Christi filij Dei duplicatum talentum & creditum reportemus, & ad regnum patris ejus cum benedictis & grege nobis commisso pervenire feliciter valeamus. Igitur nos Petrus miseratione divina sanctæ primæ sedis Narbonensis Archiepiscopus & Primas, Sicardus Biterrensis, Petrus Carcassonensis, Iohannes sancti Poncij Thomeriarum, Arnaldus Electensis, & Hugo Agathensis Episcopi præsentis, & procuratores vene-

rabilium fratrum nostrorum absentium
 Petri Magalonensis, Bernardi Vticensis,
 Iohannis Lodovenfis, Petri Elnensis, &
 Iohannis Nemaufensis Episcoporum, cum
 venerabili Capitulo nostro Narbonensi,
 in ipsa sancta nostra metropolitana Nar-
 bonensi Ecclesia provinciale Concilium,
 ut juris & moris est, & antiqui patres sta-
 tuerunt & sanxerunt, celebrantes, cum
 procuratoribus aliorum etiam venerabi-
 lium Capitulorum nostrorum absentium,
 Abbatibus, Capitulis, Prioribus, Cole-
 legiis, & aliis plurimis personis ecclesia-
 sticis exemptis & non exemptis, etiam
 mendicantibus, & aliorum ordinum quo-
 rumcunque nostræ Narbonensis provin-
 ciæ, ad hæc invitatis, vocatis, & legitime
 citatis tam auctoritate apostolica quam
 nostra metropolitana constitutiones no-
 stras infra scriptas pro subditorum nostro-
 rum salute animarum, & profectu & que-
 te ecclesiasticæ libertatis, de eisdem
 Concilij unanimi consilio & assensu ad
 laudem, honorem, & gloriam divini no-
 minis facimus, ordinamus, promulgamus
 & ducimus promulgandas, quas & con-
 tenta in eis per omnes subditos nostros &
 alios quoscunque in jurisdictione nostra
 cujlibet civitatis & diocesis provincie
 nostræ Narbonensis habitantes vel ex-

stentes nunc & in perpetuum teneri volumus irrefragabiliter & servari.

De Episcopis, qualem procuratorem ad Concilium mittere debeant, si justè fuerint præpediti.

C A P. I.

CV M, testante Sapientis sententia, salus sit ubi multa consilia, & copiam sani consilij nequaquam coartari expedit, sed extendi; idcirco sub virtute sanctæ obedientiæ Episcopis suffraganeis nostris injungimus ut cum venire ad ipsa Concilia fuerint legitimè impediti quò minùs ad ea personaliter venire possint, procuratores speciales viros discretos & habiles destinare procurent. Et idem faciant alij qui ad dicta Concilia consueverunt, debent, & possunt evocari.

De janitoribus Concilij, ubi debeant permanere.

C A P. II.

IT E M statuimus quòd quodocunque provinciale Concilium infra nostram provinciam celebrari contingerit, janitor aut quisvis alius officialis, cujus præsentia in Concilio memorato nequaquam neces-

faria seu opportuna existit, extra januam maneat. qui per præfidentem eidem Concilio deputetur.

Qualiter supplicans Concilio exire debeat quousque vocetur.

C A P. III.

ITEM si contingat aliquem Prælatum, vel Canonicum alicujusvis metropolitane, cathedralis, aut collegiate Ecclesiarum de dicta provincia, seu alium quemcunque, circa negotium aliquod nobis supplicare vel requirere, idem supplicans vel requirens, supplicatione vel requisitione sua proposita, recedere ac de Concilio exire teneatur, dum Concilium super petitione hujusmodi discutiet atque deliberabit.

Qualiter Abbates subditi vocati ad synodum venire teneantur.

C A P. IV.

CV M non passim quicumque sint admittendi vel deputandi ad ardua, sed industria in talibus sit diligentius exquirenda, præsentis auctoritate Concilij duximus statuendum ut Episcopi Abbates eis subjectos ad synodos suas per cen-

suram ecclesiasticam venire compellant.
 Vel si forsàn legitimo impedimento de-
 tenti fuerint quò minùs personaliter ad
 illas accedere possint, procuratores de-
 stinent speciales expertos, idoneos, & dis-
 cretos, & de ipsorum ordinibus, si ibi suf-
 ficientes existant, cum patentibus & aper-
 tis literis eorundem.

*Ut falsi & ficti, qui se asserunt Apostolos,
 evitentur.*

CAP. V.

CVM quidam, qui se dicunt Aposto-
 los, & Religiosos se fingunt, extite-
 rint suis exigentibus demeritis per san-
 ctam sedem apostolicam excommunica-
 tionis vinculo innodati, & post, dum per
 orbem incedunt vagabundi, in multis ma-
 lis fuerint deprehensi, sintque periculosi
 homines circa fidem, volumus & etiam
 ordinamus quòd ubicunque infra nostram
 provinciam inventi fuerint, capiantur, &
 diocesanis in quorum diocesibus capien-
 tur remittantur examinandi, corrigendi,
 & etiam puniendi, vt juris fuerit & etiam
 rationis.

Qualiter ad requisitionem Ordinariorum excommunicati debeant in aliis diocesis publicari.

C A P. V I.

I T E M statuimus quòd ex quo per Episcopum, Vicarium, seu ejus Officialem aut alium per eos seu eorum alterum deputatum, contra aliquem vel aliquos excommunicationis, suspensionis, vel interdicti sententia fuerit promulgata & publicata, & exinde exigente rebellione & inobedienciæ duritia per decem dies extiterit solemniter & publicè aggravata, licet sit eisdem & ipsorum cuilibet hujusmodi auctoritate Concilij ceteros Episcopos & Prælatos, Vicarios & Officiales eorundem, requirere, ut ipsius sententiarum tenores & clausas declarent in scriptis, in suis districtibus & diocesis servent & faciant diebus ad hoc congruentibus publicari. Et Prælati, Vicarii & Officiales alij super hoc requisiti, obtemperare teneantur.

*Baillivie & scribania ad Prælatos spectantes,
ad voluntatem, non ad vitam, conferantur.*

CAP. VII.

STATUIMUS quòd nullus nostrum,
nec Prælati quisvis alius, seu Capi-
tulum vel Conventus alicujus Ecclesiæ
cathedralis vel collegialis provinciæ no-
stræ, vel aliqua alia singularis persona
etiam de ipso Capitulo vel Collegio seu
Conventu, Baillivias, Scribanias, seu alia
officia ad nos seu dignitates vel beneficia
nostra vel aliarum personarum ecclesiasti-
carum spectantia possit de cetero alicui
personæ concedere ad ejus vitam, sed ad
beneplacitum duntaxat concedentis vel
concedentium eorundem. Concessio verò
in contrarium facta nullius valoris existat.

*Ne quis bona quæcunque in ædem sacram de-
posita sub banno deponere, seu aliàs
intromittere se præsumat.*

CAP. VIII.

ITEM universos & singulos dominos
temporales, Senescallos, Officiarios,
Iudices, & alios quoscunque, cujuscun-
que status, præminentia, vel dignitatis
existent, qui bona apud ædes sacras de-

posita vel reposita receperint, arrestaverint, saisiverint, vel occupaverint, seu banniverint, & qui scienter recipi, arrestari, & saisiri mandaverint, & qui scienter talia occupata, saisita, seu arrestata receperint, & qui in prædictis scienter dederint publicè vel occultè consilium, auxilium, vel favorem, auctoritate præsentis Concilij excommunicamus & excommunicatos ex nunc ut ex tunc haberi volumus ipso facto, & ut excommunicatos præcipimus publicè nuntiari.

Prelati in vita vel in morte, Ecclesie cui præfuerint vel præfuerint certam capellam relinquunt ad summam designatam.

CAP. IX.

CV M ob honorem Dei & cultus divini, Ecclesie, maximè cathedralis, pulchris pollere debeant ornamentis, idcirco sacro approbante Concilio statuimus quòd quilibet nostrum, scilicet nostrum Archiepiscopus & Episcopi suffraganei nostri, in vita unam capellam integram de pulchris pannis nobilibus Ecclesie cathedrali, cui præfuerint vel præfunt, conferre & dare vel centum florenos auri pro eadem emenda relinquere teneantur, & ad hoc sint ejus bona quæcunque obligata.

*Quam portionem Curati Ecclesiarum habere
debeant in deposito funere, quousque in
electa sepultura tumuletur.*

C A P. X.

DESIDERABILITER affectantes
ut parrochiales Ecclesiæ, quæ ma-
ternos imitantur affectus, piis in Domino
suorum defunctorum parrochialibus juri-
bus non priventur, declarando statuimus
quod per illos apud quorum Ecclesias seu
cimiteria defunctos ipsos extra loca obitus
transferendos deponi continget, de fune-
ralibus & legatis eisdem parrochialibus
Ecclesiis respondeatur, ac si in ipsis in qui-
bus corpus est depositum sepulturam per-
petuam elegissent.

*De pena inflicta personis capientibus vel deti-
nentibus Clericos, liberè non restituenti-
bus eosdem.*

C A P. XI.

CV M de jure dubium non existat quin
capientes & detinentes Clericos &
mandantes capi absque licentia sui judicis
ecclesiastici, sint eo ipso majori excommu-
nicatione ligati, & mandantes seu detinen-
tes hujusmodi peccato peccatum accumu-

X

lent, cum ipsos captos relaxant, suo iudicio
ecclesiastico remissione non facta; volen-
tes peccata huiusmodi cohibere & indem-
nitati libertatis ecclesiasticæ & iurisdictionis
Ecclesiæ providere, inhærentes vestigiis
& statutis antiquis prædecessorum nostro-
rum, & statuta eorum renovantes, volumus
& statuimus quod si dominus tempo-
ralis aut quivis alius iurisdictionem tempo-
ralem exercens requisitus per Curatum Ec-
clesiæ, in cuius parrochia Clericus capietur
vel etiam detinebitur, seu per alium ec-
clesiastici iudicis nomine, liberè nulla facta
financia seu compositione, & nil in personam
vel habitu huiusmodi Clerici immutatum
Clericum ipsum in habitu & tonsura clericali
existentem non restituerit iudici ecclesiastico
seu deputato ab eo, ex tunc absque
alterius expectatione mandati cessetur a de-
tentione in parrochia in qua huiusmodi Clericus
capietur, & etiam in qua captus detinebitur,
tamdiu & quousque idem Clericus plenè,
decenter, & liberè fuerit iudicio ecclesiastico
restitutus.

Pœna impediendum Episcopum & suos, quin de causis ad forum ecclesiasticum quovis modo spectantibus cognoscat, & super ipsis informationes in quacunque parte diocesis faciat.

C A P. XII.

ITEM cùm Episcopus in quacunque parte suæ diocesis jurisdictionem spirituales habeat, quæ esset delusoria si non posset in loco quolibet ipsius diocesis, non exempto, liberè exerceri; nihilominus tamen nonnulli domini temporales, sui que iudices, ac etiam alij jurisdictionem exercentes temporalem, iudices ecclesiasticos impediunt quò minùs jurisdictionem exercent super causis tam criminalibus quàm civilibus ecclesiasticis, quorum correctio, punitio, & cognitio ad ipsum iudicem ecclesiasticum tam de jure quàm etiam de antiqua & approbata consuetudine noscitur pertinere, contra salutem animarum suarum jurisdictionem ecclesiasticam impediendo, propter quod sententias contra tales à jure & etiam à statutis provincialibus promulgatas incurrunt; volentes saluti animarum suarum & etiam libertati ecclesiasticæ salubriter providere, antiqua statuta super iis aliàs edita renovantes, excommunicamus tales, ut præmissum est, jurisdictionem

X ij

ctionem ecclesiasticam impediētes, & in
præmissis seu aliquo præmissorum delin-
quentes, ac in iis publicè vel occultè dan-
tes consilium, auxilium, aut favorem; præ-
cipientes eos excommunicatos publice
nuntiari, donec impedimenta hujusmodi
amota fuerint cum effectu, & beneficium
absolutionis meruerint obtinere.

Vt Clerici negotiationes illicitas non exercent.

C A P. X I I I.

ITEM cùm indecens & inhonestum sit,
& periculosum existat personis ecclesie-
sticis, officium negotiationis exercere, &
eidem inhærere, statuimus & ordinamus ut
personæ ecclesiasticæ à negotiationibus il-
licitis quibuscunque desistant. Quòd si non
fecerint, ad arbitrium Ordinarij sui punian-
tur; pœnis contra tales in jure expressis
suo robore permanentibus quibuscunque.

*Vt beneficiati & animarum curam habentes
Missas celebrare teneantur.*

C A P. X I V.

ITEM cùm secundùm jus ratione officij
detur beneficium, & ratione beneficii
quilibet Deo servire teneatur, & ut inter
leximus, sint nonnulli Presbyteri, etiam

curam animarum habentes, qui in anno vix unam Missam celebrant, in grande ipsorum animarum periculum & gravamen; idcirco volumus & præsentis Concilij auctoritate statuimus ut quicumque beneficium cum cura animarum obtinens, & qui in posterum obtinebit, ad minus in mense quolibet semel Missam celebrare teneatur, nisi ex causa sufficienti & legitima excusetur. Per hoc autem non intendimus dispensare cum illis qui ex institutione suorum beneficiorum seu ordinatione ad plurimum Missarum celebrationem sunt adstricti.

De Blasphematoribus.

C A P. X V.

ITEM cùm peccatum sit laxare linguam in blasphemiam Dei & Redemptoris Domini nostri Iesu Christi, sancti Spiritus, beatæque Mariæ semper virginis, & sanctorum, & sint nonnulli, ut intelleximus, qui in Deum Patrem, & in unicum ejus Filium Dominum nostrum Iesum Christum, ac Spiritum sanctum, beatamque Mariam semper virginem, seu sanctos ejus, blasphemiam proferre non verentur, quod cedit in ipsorum blasphemantium animarum non modicum periculum & gravamen & scandalum audientium; idcirco

X iij

hoc sacro approbante Concilio statuimus & ordinamus ut Curati infra nostram provinciam constituti diebus dominicis parochianos suos utriusque sexus moneant & exhortent ut à blasphemis absterneant, si indignationem Dei Patris & ejus filij Domini nostri Iesu Christi & beatæ Virginis gloriose & ultionem nostram voluerint evitare. Quòd si prædictis monitionibus non obtemperaverint, sed in blasphemiam in Deum Patrem, seu ejus Filium & Spiritum sanctum, beatam Mariam semper virginem, seu sanctos Dei, linguam laxare præsumpserint, ex tunc auctoritate præsentis Concilij pœnis juris subjiciantur, quæ per Ordinarium ecclesiasticum executioni demandentur. Et si Clerici fuerint, ad arbitrium Ordinarij acriter puniantur.

Pœna contra non revelantes blasphematos Dei, beatæ Virginis, & sanctorum, infra xv. dies.

C A P. X V I.

ITEM cùm secundùm sanctorum Patrum traditiones juris ordo confunditur, quando sua jurisdictio cuique non servatur, & cùm secundùm jus commune nos & suffraganeos nostros in nostris civitatibus & diocesibus spectet & pertineat

cognoscere de blasphemiiis, & blasphemos secundum canonicas sanctiones vel alias, prout expediens fuerit, punire; hinc est quod presentis sacro Concilio approbante statuimus & ordinamus ut Curati nostræ provinciæ diebus dominicis moneant & exhortentur omnes parrochianos suos utriusque sexus ad divina congregatos, ut quicumque qui audiet aliquem seu aliquos, aliquam seu aliquas, linguam suam publicè laxantem seu laxantes in blasphemiam Dei, ejusque filij Domini nostri Iesu Christi, Spiritus sancti, & beatæ Mariæ semper virginis, & sanctorum, blasphemiam & nomen blasphemantis infra xv. dies à die prolationis blasphemie Officiali illius diocesis, seu ejus locumtenenti, in qua blasphemiam dicta fuerit, revelet & revelent. Quod si non fecerint, contra scientes & non revelantes & contra blasphemantes prædictos & eorum quemlibet procedetur ut juris fuerit & etiam rationis.

Pœna contra usurpantes, invadentes, & detinentes bona & jura ecclesiastica & personarum ecclesiasticarum.

CAP. XVII.

ITEM recolentes nos dudum in generali & provinciali Concilio nostro pri-

X iiij

dem celebrato Biterris statutum fecisse sub-
scriptum, negligentiam suffraganeorum
nostrorum & eorum Vicariorum & Offi-
cialium redarguentes in hac parte, id
præcipimus & mandamus universis & sin-
gulis suffraganeis nostris & eorum Vica-
riis & Officialibus auctoritate præsentis
Concilij, ut dictum statutum, quod etiam
in præsentis nostro sacro Concilio renova-
mus, executioni demandent & demandari
faciant & publicari per Capellanos eius-
dem subjectos, quilibet in suis civitate & dio-
cesi, saltim bis in anno, & circa obser-
vantiam ejus invigilent. Cujus statuti te-
nor sequitur, & est talis.

*ITEM Conciliorum provincialium per præ-
decessores nostros Narbonenses Archiepiscopus
eorumque suffraganeos olim factorum vestigiis
inherentes, & certa in aliquibus eorundem
contenta pro qualitate & conditione temporum,
prout melius nobis visum est expediens, tem-
perantes & etiam moderantes, hoc sacro ap-
probante Concilio statuimus & etiam ordina-
mus quòd quicumque, cujuscunque conditionis
aut status existat, qui scienter & temerè quic-
cunque res, bona, possessiones, aut jura mobi-
lia & immobilia aut se moventia, quæ tamen
mobilia seu se moventia valorem xx. solidor-
um monete Turonensis communi æstimatione
excedant, Ecclesiarum secularium seu regule*

rium aut quorumcunque religiosorum seu pio-
 rum locorum sive personarum ecclesiasticarum
 invadere, occupare, rapere, aut personas ec-
 clesiasticas seu earum domos, quas inhabi-
 tant, invadere, ferrare, seu violenter expu-
 gnare vel aperire presumpserint, nisi infra VI.
 dies à tempore invasionis, occupationis, rapi-
 na, clausura, ferratura, expugnationis, & aper-
 tura hujusmodi satisfactionem & emendam
 plenariam fecerint de premissis; si persona sin-
 gularis fuerit, tam ipsa persona quam quacun-
 que alia in premissis dans auxilium, consilium,
 vel favorem, excommunicationis, si verò uni-
 versitas fuerit, interdicti sententias auctori-
 tate presentis Concilij ipso facto incurrant.
 Quod si predicti infra dictos VI. dies satisfac-
 tionem de premissis non fecerint competentem;
 ex tunc nos Ordinarij predicti, Vicarij, seu
 Officiales nostri, & nostrum quilibet in sua ci-
 vitate & diocesi, ubi predicta attentata fue-
 rint, postquam eis constiterit de premissis, ubi
 ea notoria non fuerint, super quo quilibet no-
 strum Ordinariorum, Vicariorum, & Officia-
 lium cognitor & executor legitimus censeatur,
 potestatemque habeat cognoscendi summarie
 etiam & de plano absque strepitu judicij &
 figura; ubi ex mero officio procedetur. Si verò
 notoria extiterint, procedendo in eis sicut est de
 jure in notoriis procedendum, denuntient seu fa-
 ciant excommunicatos publice nuntiari & etiam

interdictos. Et nihilominus ad requestam diocesanorum, Vicariorum, vel Officialium suorum, in quorum diocesi predicta commissa fuerint, ceteri Ordinarij & Officiales dictae provinciae nostrae praefatos excommunicatos & interdictos & aggravatos, si aggravati fuerint, in locis suarum civitatum & diocesum de quibus requisiti fuerint, faciant publicè nuntiari.

Licitum sit Presbytero, cuicumque sacerdote idoneo, etiam curam animarum non habenti, confiteri.

C A P. X V I I I.

VT Missæ & alia divina officia cum puritate conscientiae celebrentur, & ne propter defectum Confessorum ea omitti contingat, indulgemus quòd quilibet Presbyter possit, quotiens indigebit seu opportunum fuerit, cuilibet sacerdote idoneo, etiam non curato, sua confiteri peccata, & absolutionis beneficium recipere ab eodem, præterquam de casibus Ordinariis reservatis.

De indulgentiis concessis Corpus Christi afficiantibus, cum infirmis portatur.

C A P. X I X.

SI propter Christum sanctis ejus reverentia impendi præcipitur, quanto magis

gis colendum est veneratione præcipua sacratissimum corpus ejus qui sanctos sanctificat, ac caput est sanctorum omnium & corona. Hoc utique corpus, quod ipse solus pro nostra reconciliatione in ara crucis hostiam obtulit Deo Patri, quotidie in ecclesiasticis aris pro vivis & mortuis in illius passionis memoriam immolatur. Statuimus igitur & jubemus quatinus omnes & singuli Priores, Rectores, atque Vicarij Ecclesiarum nostrarum civitatis & diocesis ac provinciæ parochianos suos, præsertim in Missarum solemnibus, inducere student, ut hujusmodi sanctissimo corpori, cum per Presbyterum defertur infirmo in viaticum ministrandum, reverenter assurgant, illudque devotè sequantur, ac cum luminarium adhibitione honorent. Et ut ad hoc alliciantur vehementiùs spiritualium stipendiis præmiorum, omnibus qui sanctissimum corpus ipsum sequentur sine lumine diurno tempore vel nocturno, xx. dies, omnibus verò cum luminaribus dictum sacratissimum corpus sequentibus, vel luminaria mittentibus de die, xxx. de nocte verò, xl. dierum indulgentiam de injunctis eis pœnitentiis, dummodo verè pœnitentes & confessi fuerint, vel infra quindecim dies inde tunc sequentes existant, misericorditer in Domino relaxamus.

Qui nuncios curiarum nostrarum ecclesiasticarum impediunt quò minus mandata curia libere exequantur, gravissimè puniantur.

C A P. X X.

CV M justitiæ jus suum cuique tribuendi & ministris ipsius ac rei publicæ plurimum detrahatur, si processus ipsorum ministrorum contingat iniquorum machinationibus impedi; nos volentes talium justitiæ cultum impedire nitentium ausus temerarios timore disciplinae ecclesiasticæ cohibere, provisione præsentis Concilij duximus statuendum quod si quis, cujuscunque conditionis aut status existat, delegatos, subdelegatos, commissarios, nuncios, aut executores nostros vel suffraganeorum nostrorum, Vicariorum & Officialium prædictorum litteras deferentes, seu hac occasione verberare, capere, detinere, occultare, carceri mancipare, vulnerare, aut interficere, mutilare, seu literas vel scripturas prædictas auferre, seu eas rumpere, cancellare, aut aliàs destruere quoquo modo, vel ablatas celare, seu deferentes compellere ad frangendum, vel, ut eorum verbis utamur, ad manducandum literas hujusmodi vel scripturas, aut qui prædicta vel ali-

quid prædictorum fieri procuraverint, aut facientibus dederint auxilium, consilium, vel favorem, auctoritate præsentis Concilij excommunicationis sententiæ subiaceant ipso facto, à qua, nisi prius iudici curiæ, cujus auctoritatem contempserint, & passo injuriam, ac ceteris quorum interest, pro ut excessus exegerit atrocitas, satisfecerint, nullatenus absolvantur.

Contra diffidantes personas ecclesiasticas & eorum bona, sive guerram eisdem hostiliter facientes.

C A P. X X I.

AD reprimendam audaciam perverforum Clericos & personas ecclesiasticas diffidantium, seu procurantium diffidari, eorumque homines vel loca eorum, seu guerram facientium, præsentis sacro approbante Concilio statuimus & etiam ordinamus quòd omnes & singuli Clericos aut personas ecclesiasticas diffidantes seu diffidari procurantes, aut eorum homines vel loca seu prædictos Clericos aut personas ecclesiasticas præcedente vel non præcedente diffidamento quocunque guerram facient, seu eosdem Clericos aut personas ecclesiasticas, vel

homines five dicta bona ipsorum per modum guerræ seu hostiliter aut alias cum turba seu hominibus coadunatis ex proposito invaserint, damnificaverint, nec non omnes & singuli qui eis circa prædicta dederint auxilium, consilium, vel favorem, auctoritate præsentis Concilij excommunicationis incurrant sententiam ipso facto. Et si præfatam excommunicationis sententiam per xv. dies à diffinitione guerræ & hostili impugnatione & damnorum datione, satisfactione concedenti non facta, animo sustinuerint seu sustinuerunt indurato, ex tunc auctoritate præsentis Concilij in eorum territorio cessetur à divinis, si quas habent in provincia nostra.

Clandestinum matrimonium extra diocesis contrahentes sine licentia Rectoris parochialis Ecclesie, excommunicentur, & aliter extraordinarie puniantur.

C A P. X X I I.

STATUIMUS quòd quæcunque persona, quæ pro matrimonio clandestino solemnizando parochiam suam exiens, ipsum matrimonium solemnificaverit sine licentia judicis vel proprii sacerdotis, & qui in præmissis præsentiam suam

affociando exhibuerit, ipso facto excommunicationis sententiam incurrat, & tamdiu ut excommunicatus evitetur & etiam publicetur, donec ad arbitrium iudicis ecclesiastici & Presbytero Ecclesiæ parochialis satisfecerit, in cuius injuriam hoc attentare præsumpserit, absolutionem meruerit obtinere.

Quòd Quæstores quicumque sine litteris Ordinariorum minimè recipiantur, nec ad prædicandum admittantur.

CAP. XXIII.

DE Quæstoribus autem Ecclesiarum, Hospitalium, vel pontium, & aliorum quorumcunque, aliàs duximus statuendum, & statuimus præsentis Concilij auctoritate, quòd sine nostris vel Episcoporum literis aut Vicariorum aut Officialium nostrorum non recipiantur, & tunc ad prædicationem non admittantur, sed ad expositionem ipsorum tantum quæ in nostris vel eorum literis continentur. Et si prædicare præsumpserint, taliter corrigantur quòd ceteris transeat in exemplum.

*De eligendis personis idoneis ad audiendum
rationem de pecuniis receptis à Clero.*

C A P. X X I V.

ITEM statuimus & auctoritate præsen-
tis Concilij ordinamus quòd in singu-
lis diocesibus provinciæ nostræ in hyema-
li synodo eligantur duo viri ecclesiastici,
quibus in sequenti synodo hyemali ratio
reddatur de receptis & levatis per The-
saurarium Episcopi vel quemcunque alium
ad recipiendum & levandum pecuniam
debitam per Clerum suæ diocesis, ratio-
ne Legatorum Nunciorum sedis apostoli-
cæ, vel alia quavis causa, per ipsum Epil-
copum deputatum seu etiam deputan-
dum.

*Quod puniantur facientes donationes in
fraudem laicorum.*

C A P. X X V.

ITEM ad nostrum pervenit auditum
quòd nonnulli Clerici soluti, & tam-
in minoribus quàm in sacris ordinibus con-
stituti, & etiam Religiosi aliqui, sibi pro-
curant donationes rerum immobilium fra-
ri in fraudem, ut bona sic eis donata ad
contributionem talliarum laicorum pro-
rata

rata non teneantur. Nos igitur talibus fraudibus obviare volentes, hoc sacro approbante Concilio prohibemus ne hujusmodi donationes in fraudem, ut præmittitur, recipiant. Quod si fecerint, volumus & ordinamus ut per judicem suum ecclesiasticum, cum de prædicta fraude sibi constiterit, ad solutionem talliarum pro rebus eisdem donatis compellantur.

Vt nullus excommunicatum seu interdictum aliquem ad sepulturam admittat.

C A P. XXVI.

ITEM statuimus quòd quicumque Presbyter, cujuscunque conditionis existat, etiam Religiosus, nullum tam per statuta provincialia aut synodalia, quam per literas nostras seu suffraganeorum nostrorum, vel alias excommunicationis sententia innodatum, seu interdictum, postquam sibi de excommunicatione seu interdicto constiterit, admittat ad ecclesiasticam sepulturam sine sui superioris licentia & mandato; vel probetur ipsum ab hujusmodi excommunicationis seu interdicti sententia fuisse absolutum.

*Indulgentia orantibus pro Domino nostro Papa
& Rege concessa.*

C A P. XXVII.

ITEM statuimus quòd per quemcumque Christi fidelem provinciæ nostræ pro statu Domini nostri Summi Pontificis & Ecclesiæ universalis conservando, ac etiam Domini nostri Regis, dicantur singulis diebus duo *Ave Maria*, & unum *Pater noster*. Omnibus autem & singulis dicentibus, verè pœnitentibus & confessis, x. dies de injunctis sibi pœnitentiis in Domino misericorditer relaxamus.

Confirmatio constitutionum à prædecessoribus nostris editarum.

C A P. XXVIII.

CV M multa sit diligentia per nostros prædecessores provisum casibus quos solent in civitatibus & diocesibus nostræ provinciæ evenire per constitutiones legitimas provinciales, quæ ab aliquibus minus debitè observantur; hinc est quòd nos omnes constitutiones provinciales aliàs per prædecessores nostros & per nos editas approbamus, easque de fratrum suffraganeorum nostrorum consilio una-

nimi & assensu ex certa scientia confirmamus, ac ipsas præcipimus inviolabiliter observari; nec per ista præcedentia statuta in præsentì Concilio facta aliis statutis observatis provincialibus & synodalibus intendimus in aliquo derogare, nisi in quantum prædictis essent contraria vel adversa.

LECTÆ fuerunt & publicatæ superscriptæ constitutiones Narbonæ in hujusmodi provinciali Concilio, quadam die Lunæ, quæ fuit dies xxiv. mensis Aprilis, anno, indictione, & pontificatu prædictis. In quorum testimonium nos P. Archiepiscopus memoratus præfato nostro Concilio approbante superscriptas constitutiones per Notarium publicum infra scriptum in hanc publicam formam redigimur mandavimus, & sigilli nostri appensione muniri. Præsentibus venerabilibus Patribus Dominis Guidone Crassensi, Embrino de Caunis, Stephano de Quadraginta, Pontio sancti Tiberij, Petro Iuncellensi, Arnaldo sancti Aniani, ordinum sanctorum Benedicti & Augustini, monasteriorum Abbatibus, Carcassonensis, Narbonensis, Agathensis, Biterrensis, & sancti Pontij Thomeriarum diocesum, necnon & venerabilibus ac discretis viris Guillermo Sigerij Baccallario de Pintia.

340 C O N C I L I A
no, Petro de Mesergua Licentiato in Decretis Vicario perpetuo de Faberzano, Raymundo de Franchis in Ecclesia sancta nostra, Stephano de Fruinhaco de Fictorio, Raymundo de Colunhacio Vicario perpetuo de Perignano nostræ Narbonensis, Raymundo Palomerij de Prata Elnensis diocesis parrochialium Ecclesiarum Presbyteris Rectoribus, Bernardo de Brolio Presbytero beneficiato in Ecclesia sancta nostra Narbonensi, & pluribus aliis ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

Et ego Iohannes Nigri Presbyter Morinensis diocesis, publicus apostolica & imperiali ac ipsius Domini mei Dominici Archiepiscopi Narbonensis & Primatis eius ipsius auctoritate scriba & Notarius, præscriptarum constitutionum ordinatum, lectioni, editioni, publicationi, & omnibus aliis superscriptis per prænominatum Dominum Archiepiscopum & Primatem factis eius sacro approbante Concilio, unâ cum superscriptis testibus præfatis Concilij in notam recepi, publicavi & manu propria scripsi in duobus pergamenis simul conglutinatis, & signo meo signavi in fidem & testimonium præmissorum, unâ cum ipsius Domini mei Dominici Archiepiscopi & Primatis appensione

CONCIL. AVENIONENSE. 341
figilli. Sic verum est prout continetur.
Manu propria ✠ P. Narbonensis. Datum
ut supra.

CONCILIUM AVENIONENSE
Habitu anno MCCCXXXVII.

*Statuta provincialia edita per Reverendos
Patres Dominos Arelatensem, Ebredunen-
sem, & Aquensem Archiepiscopos, cum suf-
fraganeis eorundem, in monasterio sancti
Ruffi.*

IN nomine Domini. Amen. Antiqui
patres, sanctitatis gratia præditi, tam
exemplo quam opere beatitudinis mune-
re affluentes, curam pastoralis sollicitudi-
nis salubriter exercentes, sua sæpius Con-
cilia celebrarunt, in quibus per justitiæ
regulam suis consuluerunt temporibus op-
portunis regimini ecclesiasticæ disciplinæ
.....obviarunt. Ideo nos permissione
divina Gasbertus Arelatensis, Bertrandus
Ebredunensis, Armandus Aquensis Ar-
chiepiscopi, prædictorum patrum anti-
quorum vestigijs inhærentes, ac subdito-
rum nostrorum saluti, quantum nobis ex
alto permittitur, prospicere cupientes,
de infra scriptorum Episcoporum suffraga-
neorum nostrorum præsentium ac procu-